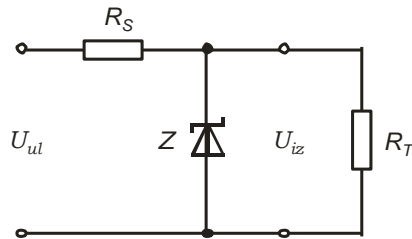

5.domaća zadaća iz Elektroničkih komponentata

1. Izračunajte opseg vrijednosti ulaznog napona U_{ul} unutar kojega će sklop na slici obavljati stabilizaciju napona. Poznato je: $U_Z = 9\text{ V}$, $I_{Zmin} = 60\text{ mA}$, $P_Z = 20\text{ W}$, $R_S = 2,4\ \Omega$, $P_S = 10\text{ W}$, $R_T = 20\ \Omega - \infty$. Zener dioda je idealna.

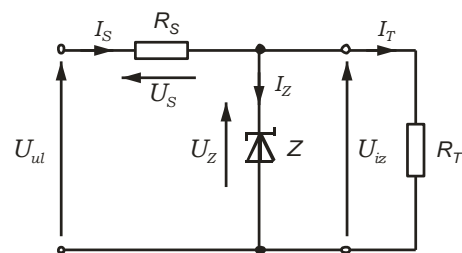

Rješenje

$$I_S = I_Z + I_T$$

$$U_{ul} = U_S + U_Z = R_S \cdot I_S + U_Z$$

$$U_{iz} = U_Z = 9\text{ V}$$

Određivanje minimalnog ulaznog napona U_{ulmin}

Smanjivanjem ulaznog napona U_{ul} smanjuje se i struja Zener diode I_Z . Vrijednost struje ne smije se smanjiti ispod I_{Zmin} , jer će sklop tada prestati stabilizirati napon.

$$I_{Zmin} = I_{Smin} - I_{Tmaks}$$

$$U_{ulmin} = U_{Smin} + U_Z = R_S \cdot I_{Smin} + U_Z$$

$$I_{Tmaks} = \frac{U_{iz}}{R_{Tmin}} = 450\text{ mA}$$

$$I_{Smin} = I_{Zmin} + I_{Tmaks} = 510\text{ mA}$$

$$U_{ulmin} = R_S \cdot I_{Smin} + U_Z = 1,224 + 9 = 10,22\text{ V}$$

Određivanje maksimalnog ulaznog napona U_{ulmaks}

Povećavanjem ulaznog napona U_{ul} povećavaju se i snage P_S i P_Z . Čim jedna od tih dviju snaga dosegne svoju maksimalnu vrijednost i ulazni je napon dosegao svoju maksimalnu vrijednost.

Maksimalni ulazni napon s obzirom na snagu P_S

$$P_S = \frac{U_S^2}{R_S}$$

$$P_{Smaks} = \frac{U_{Smaks}^2}{R_S} = \frac{(U_{ulmaks} - U_Z)^2}{R_S}$$

$$U_{ulmaks} = \sqrt{P_{Smaks} \cdot R_S} + U_Z = 4,899 + 9 = 13,90 \text{ V}$$

Maksimalni ulazni napon s obzirom na snagu P_Z

$$P_Z = U_Z \cdot I_Z$$

$$P_{Zmaks} = U_Z \cdot I_{Zmaks}$$

$$I_{Zmaks} = \frac{P_{Zmaks}}{U_Z} = 2,2 \text{ A}$$

$$I_{Zmaks} = I_{Smaks} - I_{Tmin}$$

$$I_{Tmin} = \frac{U_{iz}}{R_{Tmaks}} = 0$$

$$I_{Smaks} = I_{Zmaks} = 2,2 \text{ A}$$

$$U_{ulmaks} = U_{Smaks} + U_Z = R_S \cdot I_{Smaks} + U_Z = 5,3 + 9 = 14,3 \text{ V}$$

Otpornik R_S pregrijat će se pri $U_{ul} > 13,90 \text{ V}$, a Zener dioda pri $U_{ul} > 14,3 \text{ V}$.

Stoga je $U_{ulmaks} = 13,90 \text{ V}$, jer već pri ovom naponu dolazi do pregrijavanja jedne od komponenata u stabilizatoru.